

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Hvad ere de christne dog glimrende smukke

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Hvad ere de christne dog glimrende smukke", i Brorson, Hans Adolph: *Troens rare Klenodie, 3.-7. del, samt 2 tillæg.* - 1953, 1951-56, s. 316.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson02val-shoot-workid128731/facsimile.pdf> (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Troens rare Klenodie, 3.-7. del, samt 2 tillæg. - 1953

Søger, finder det forlærne,
Dig jeg have vil allene, giv mig dig til evig arv.

8. See! hvor vel jeg er til mode. 482
Og hvordan hun hopper, springer, min med dig forbundne sand,
Thi hun smager selv dit gode,
Ach bliv hos mig evig, evig, til jeg palmer faaer i haand.

Nr. 245.

Hvor ere de christne dog glimrende smukke
Indvortes! udvortes har solen dem brændt,
De frugter, som JESUS dem giver at plukke,
Er dennem allene, ey andre hekkiendt,

7, 3: *forlærne forlørne* Jt 2, 1.

Nr. 245. Jt 2, 1. En håndskrevet form med betydelige afvigelser (Povl Otzen, Nogle hidtil utrykte vers af Brorson, 1850) vil blive afgjort i et tilleg. Den interessanteste variant meddeles almente her, nemlig salmens 4 første strofe: *Som Litter Hierte kand holdes i Græde, Skiant Sonnen de yderste Blude har brenet, Saa ere de Christne ey indentil dode, Skian Livei for Verden er ikke bekienet. General-kirkeinspektionskollegiets diverse sager*, nr. 18, Rigssarkivet.

7, 3: Lk. 19, 10. — 8, 9: *dit gode* din godhed. — 8, 4: Joh. Ab. 7, 9.
Nr. 245. Oversættelse. Es glänzet der christen inwendiges leben, C. F. Richter, Schr. s. 1057. Salmen skildrer modstættningen i den kristne lev, først modstættningen mellem andre, skjult hellighed og ydre ringhed, v. 1-5, og derefter som modstættning til denne ringhed den altomfattende hellighed efter Herrens komme, v. 6-7; den sluttes med bor om hjælp til at vurde det skjulte liv med Kristus, v. 8. Grundanken har sit utspring i testamentele steder som 1. Kor. 4, 9-13; 2. Kor. 6, 4-10; Kol. 3, 3-4. På enkelte punkter gør Nojsangens brudebillede sig gældende (2, 3, 8, vistnok 1, 2). Salmen er behandlet af Harald Vilstrup i Lammete Brud, Dansk Kirkesags Årserskrift, 1947, s. 11 ff., og af Povl Otzen i auf. skr., s. 24 fig. — 1, 1: *haad* hvor. — 1, 1-2: udvortes har solen dem brændt! Grundlaget er vistnok Hojs. 1, 5-6, hvor bruden siger: »Jeg er sort, dog ifflig, ... ser ikke på mig, at jeg er sortagtig; thi solen har sk brændt mit». Hiermed sigtes der til den solbrændte højdepiges mørke lad; men i den allegoriske udlegning tig man »sort» og »brændt» om det præg, som trænged og forfolgede har efterladt, stiftigt om at være renset ved Jesu blod og indvortes prydet med kristelige dyder; sådan taltes ordene f. eks. i Den sværingske bibel, 1647. Denne forståelse ligger sandsynligvis bag ved originalens: Es glänzet der christen inwendiges leben, Ob gleich sie von außen die sonne verlirannt, I Brorsons formentlig oprindelige gengivelse (den håndskrevne form) ser vi imidlertid, at tanken om solens brand har fort haft over i et helt andet billede, nemlig lijnen, hvis *Hierte kand holdes i Græde, skiant Sonnen de yderste Blude har brenet*. Når man snørre, da salmen fremkom trykt i *Troens rare Klenodie*, har slutet sig til originalen, har han vel ligesom Richter haft stedet fra Højsangen i tanken. Ordene om de kristne som *glimrende smukke indvortes har måske forbindelse med St. 45, 14: Kongens datter er aldeles helligt*.

Hvad ingen kand falte,
Hvad ingen kand skatte,
Har disse levagtig i sielen befunden,
At være som lyset i mørke oprunden.

2. Udvortes de synes som pætter og klude,
Vidunder for verden, og englernes spee,
Men inden til ere de deylige brude
Med JESU i armene liflig at sec,
Ja tiderne under,
Som dagligen slunder
Og stræbe kun efter, naar tiden sig ender,
At kysser vor JESUS med palmer i hænder.

3. De ere vel ellers af Adam, som andre,
Og bære den jordiske billede med,
De vnaage og sove, arbejde og vandre,
Og lide saa vel som de andre fortred,
I jordiske sklikke,
I mad og i drikke
Man seer dem ey noget særdeles at giøre,
Kun at de af verdens tyst inlet vil høre.

4. Dog er de af himmelske herkomst og stamme,
Som HERREN ved ordet indvortes har fød,

483 Saa yndig en lue af himmelske flamme,
Opammet i Over-Jerusalems skiød,
Guds engler sig glæde
Blant dennem at træde,

2. 4: *levagtig* *livlig* 3: 2: *den* det 3: 4, 5: *engler* *Engle* 3:

1, 5: *levende*, virkelig; *befundet* fundet, oplevet. — 1, 8: Mt. 5, 14; Ef. 5, 8.
— 2, 1: *pætter* pjætter. — 2, 2: 1. Kor. 4, 9; *vidunder* genstand for undren i ned-
sættende betydning; *englernes spee* til spot for englene; der menes måske de onde
engle. — 2, 3: Til fortaltelet *brude*, som her er overlagt fra originalen, se under
nr. 98, 11, 1. — 2, 5: *tiderne under* et under, som verdenslebets tider ikke har
set nage til. — 2, 8: Medens origheden har henlet sit udtryk: Den kong, der under
den lille wældet Zu hæszen . . . fra Hojs. 2, 18; 6, 3, hvor det hedder, at bræ-
gønnen vogter sin højord blandt blyver, har Brorson taget sit fra Joh. Ab. 7, 9, hvor
de frelste ses stående med påskægrene i deres hænder; *kysser* Hojs. 1, 2; 8, 1. —
3, 2: 1. Kor. 15, 49; *den jordiske*; Adam. — 4, 1-2: Joh. 1, 12-13; Joh. 1, 18; 1. Pet. 1, 23
— 4, 4: *Over-Jerusaleml* idet Jerusalem, som er oveniile. Gal. 4, 26; orig.: die oben
Jerusalem freundlich gesangt.

I samqvem at synge: halleluja! amen.
Hvor deylig man dette dog klinge tilsammen.

5. De ere vel svage, dog verden forsvare,
I himlen de leve, paa jorden de gaae,
De nyde Guds fred i den yderste fare,
De flettes, og altid dog har og formaae,
De komme i skade,
Og blive dog glade,
Udvortes de synes som visne og døde,
Og staac dog indvortes i deyligste grøde.

6. Naar engle-husunen hans komme hebuder,
Som er dem og giver dem livet og nok,
Da skal de som jordens høj-prægtige guder
Til verdens forundring i offentlig flok
Ret synlig regiere,
Og evig florere,
I allerlivsalligste herlighed blinke,
Naar, verden, din glæde som aadsel vil stinke.

7. O! springer I dale og bierge tillige,
Mod solen, af himlen velsignede Jord,

4,7: *syng]* siunge *JL-J.* 5,1: *forsvare]* for smare *JL-J.* (trykfejl), orig.: sie bleben ohmächtig, und schützen die welt. 5,2: *gave]* gaver *JL-J.* 5,4: *formaae]* formaaer *JL-J.* 5,5: *komme]* kommer *JL-J.* 5,6: *blindefjr]* *JL-J.* 5,8: *stuae]* sinser *JL-J.* 7,2: *JL-J.* har komma efter hunten; da det sikkert er en trykfejl, er kommaet her flyttet til pladsen efter soien.

5,1: de ... verden [forsvare] Ved deres forbon, og fordi Gud skåner verden for deres skyld, er de aristide et varm for verden mod undergang, jfr. L.Mos. 18, 23-32. — 5,2: El. 2, 6; Fil. 3, 20. — 5,3-6: 2. Kor. 6, 8-10. — 5,4: de *flettes* de lidder mangel. — 5,7-8: Billedet, som er Brorsons, gentager det, vi møder i den håndskrevne form *HL 1,1-3.* — 6,1: Mt. 24, 31. — 6,2: *zom]* heret ill *hans* i 1,1: er dem ... *livet* Joh. 14, 6; Kol. 3, 4: *giver dem livet!* Joh. 10, 28. — 6,3-4: I Freytaghausen, Geist-reiches Gesang-Buch, hædder det: So werden sie mit ihm, als gütter der erden. Auch herlich erscheinen zum wunder der welt. Schrader har rettet til als künige auf erden; men Brorson har — ligesom i nr. 53, 115, 162 og 216 — fastholdt den oprindelige form, nad Schrader. Udtynkket *zum jordens høj-prægtige guder* skriver sig fra SL 82, 6, hvor det — efter sædvanlig opfatelse om Israels dommer — hædder: zleg har sagt: I er gudere, jfr. Joh. 10, 34. — 6,5: *regiere]* 2. Tim. 2, 12. — 6,6: *florere]* blomstre. — 6,7: *blindefjr]* slamine, stråle. — 6,8: Denne linde er Brorsons; originalen: da wird man die freude gantz offenbar spiren. — 7,1: jfr. Es. 55, 12; *billige]* sammen. — 7,2: mod solen] hæv dig op mod solen.

Du bærer Guds naades det deylige rige,
Hvor himlences roser saa hemmelig groer,
Naar dommedag kommer,
Begynder din sommer,
Naar deres forborgene levnet fremstiger,
Hvorefter med den nem du sukker og flger.

8. O JEsu! vort lives livsaligste eye,
Den underste verdens forborgene flor,
484 Hielp, at vi udvælge de skjulte stede veye,
(Skjønt korset os svier saa sorte som jord,) —
Her ikke bekiedte,
For verden forvendte,
Her skulte med Christo i Faderen leve,
Der offentlig med ham i himlene sveve.

8,2: underste underste *it.* *et.* al underste i *J-*s er ren trykfejl, fremgår al, at der nederst på den foregående side i disse udgaver står: *inder-*; orig.: du heimliche zierde der innen welt.

7,3-4 forklarer, hvormed det er, jorden er blevet valdsignet af himlen, nemlig dermed, at den *bærer Guds naades rige* *et*; at den er beboet af de kristne, som er guds rigets borgere, og som ejer det skjulte himmelske liv (*Hvor himlences roser saa hemmelig groer*). — 7,4: *rosor*] Billodet er Brorsons. — 7,6: *dis* (a: jordens) sommar] den helligarelse, jorden skal opnare som *uden nye jord*, Es. 65,17; 66,22; 2. Pet. 3,13; Joh. Ab. 2,1. — 7,7: når de kristnes hidtil skjulte liv træder klart frem ved Kristi komme, Kol. 3,3-4. — 7,8: Rom. 8,19-23; jorden (stede skabningene) sukker sammen under Guds barn i bengsel efter helligarelsem; *flger*] knaster, higer. — 8,2: *Bor*] blomstring; Jesus ses som homsten i det skjulte liv. — 8,4: *jf.* 1,2; *korset* *et*; lidelsen folger med, når man valger de skjulte veje. — 8,5-6: 2. Kor. 5,9. — 8,6: *for verden forvendte*] i verdens øjne er de kristne galt vendt. — 8,7-8: Kol. 3,3-4. — 8,8: *offentlig*] overlyst.